

**КОМПЛЕКСНИЙ КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН
ІЗ СУСПІЛЬСТВОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН**
(для здобувачів вищої освіти ступеню магістр,
предметної спеціальності 014 .03 Середня освіта (Історія)
спеціалізації суспільствознавчі дисципліни
денної та заочної форми навчання, 2022-2023 н.р.)

Затверджено на засіданні кафедри історії
протокол № 8 від 24 березня 2023 р.
Затверджено на засіданні кафедри філософії
протокол № 8 від 10 березня 2023 р.

1. Філософія історії: історія виникнення та проблемне поле.
2. Предметне поле субстантивної філософії історії.
3. Мета й основні завдання епістемології історії.
4. Лінійні прогресистські концепції філософії історії (Августин Аврелій, А. Тюрго, Ж. А. Кондорсе, К. Маркс, Д. Белл).
5. Циклічно-стадіальні концепції розгортання історичного процесу (Дж. Віко, К. Ясперс, П. Сорокін).
6. Проект критики історизму К. Поппера.
7. Поняття сенсу і призначення історії (К. Ясперс, Р. Арон, К. Поппер).
8. Концепція культурно-історичних типів М. Данілевського. Взаємозв'язок понять «культура» і «цивілізація» в концепції О. Шпенглера.
9. Цивілізаційна концепція історичного процесу А. Тойнбі.
10. Концепт «зіткнення цивілізацій» в концепції С. Гантінгтона.
11. Поняття «дієвця історії». Видатна особистість як ключовий дієвець історії.
12. Соціальна група (каста, клас, еліта, творча меншість) та великі колективи як головні дієвці історії (нація, етнос, народ).
13. Умови і чинники історичного процесу. Раціональні та ірраціональні мотиватори історичної дії.
14. Теорія історії Й. Дройзена (методика-систематика-топіка).
15. Філософія й методологія «історичних наук про культуру» Баденської школи неокантіанства. Філософія історії Г. Ріккерта.
16. Феноменологічні ідеї у філософії історичного пізнання Г. Шпета.
17. Метод «історичних наук» у герменевтичній традиції: Й. Хладеніус.
18. Проект критики історичного розуму В. Дільтея.
19. Конструктивна історична уява в теорії історії Р. Дж. Коллінгвуда.
20. Філософія історії Б. Кроче: заперечення науковості історії.
21. Філософсько-методологічні ідеї «Школи Аналів» (М. Блок, Л. Февр).
22. Теорія історичного знання А. Данто (нарративні речення, поняття «ідеального хроніста», роль історичного нарратива).

23. Стратегії наративізації в концепція історичного знання Г. Вайта.
24. Концепція історичного пізнання Л. Голдстейна («дійсне» минуле та «історичне» минуле).
25. Особливості континентальної філософії історичного пізнання ХХ ст. (Г.-Г. Гадамер, П. Рікер, П. Вен, Ж.-П. Ліотар).
26. Кризи академічної історії в кінці ХХ ст. – поч. ХХІ ст. Проблемне поле та методологія дослідження неконвенційної історії. Проект «провінціалізації Європи» Д. Чакрабарті.
27. Постгуманітаристика: критика антропоцентризму в історичному пізнанні.
28. Концепт «місць пам'яті» П'єра Нора. Поняття меморіальної культури в концепції П. Коннертона.
29. Поняття історичної пам'яті: індивідуальна, колективна, культурна, комунікативна, «збірна». Роль письма й архівів у теорії А. Ассман.
30. Поняття «політики історичної пам'яті» (меморіальні закони, головні актори історичної політики: державні інститути, недержавні громадські організації, історики).
31. Правовідносини, що складають предмет регулювання права соціального забезпечення.
32. Державні соціальні стандарти. Поняття, значення, порядок визначення державних соціальних стандартів в Україні. Прожитковий мінімум.
33. Конституція України як основне джерело права соціального забезпечення.
34. Закони, що регулюють відносини соціального забезпечення в Україні.
35. Міжнародно-правові акти як джерела права соціального забезпечення.
36. Підзаконні акти, що регулюють відносини соціального забезпечення.
37. Види соціального забезпечення.
38. Процесуальні та процедурні відносини у соціальному забезпеченні.
39. Умови виникнення соціально-забезпечувальних правовідносин.
40. Поняття та класифікація суб'єктів соціально-забезпечувальних правовідносин.
41. Юридичні факти як підстави виникнення, зміни, припинення соціально-забезпечувальних правовідносин.
42. Пенсійна система України. Загальна характеристика пенсійного законодавства України.
43. Правовий статус Пенсійного фонду України.
44. Правовий статус недержавних пенсійних фондів в Україні.
45. Право на пенсійне забезпечення в Україні.
46. Право вибору пенсії за чинним законодавством.
47. Поняття, ознаки, та види стажу у праві соціального забезпечення.

48. Пенсія як вид соціального забезпечення. Види довічних пенсій в накопичувальній пенсійній системі.
49. Мінімальна пенсія. Поняття, значення, порядок встановлення.
50. Пенсія за віком у солідарній пенсійній системі. Умови призначення, особливості.
51. Загальні правила визначення розміру пенсії за віком у солідарній системі.
52. Пенсія по інвалідності у солідарній пенсійній системі.
53. Умови та особливості призначення пенсії по інвалідності.
54. Втрата годувальника, як соціальний ризик.
55. Форми, строки, періодичність виплати пенсій. Утримання з пенсій.
56. Порядок звернення та призначення (перерахунку) пенсій.
57. Допомоги як вид соціального забезпечення. Поняття, ознаки, види.
58. Форми, строки, періодичність виплати пенсій, утримання з пенсій.
59. Соціальні пільги як вид соціального забезпечення.
60. Поняття, ознаки, загальна характеристика пільг.
61. Методика використання засобів інформаційних технологій загального призначення на уроках суспільствознавчих дисциплін (Microsoft Word, Microsoft Excel).
62. Електронні пошукові системи. Електронні підручники, посібники, словники, довідкова література з предметів суспільствознавчих дисциплін. Нормативні бази даних.
63. Електронні системи діалогового спілкування. Основні форми онлайн-комунікації: блоги, форуми, чати, відеоконференції, електронна пошта, соціальні мережі, служби обміну миттєвими повідомленнями та мобільні застосунки (Viber, Telegram та ін.).
64. Навчальні ресурси для візуалізації і озвучення демонстраційного матеріалу предметів суспільствознавчого циклу.
65. Створення презентацій до уроків суспільствознавчих дисциплін за допомогою PowerPoint. Додавання анімаційних і звукових ефектів до навчальної презентації. Вимоги до змісту і структури презентації.
66. Використання інтерактивних інформаційних технологій навчання на уроках суспільствознавчих дисциплін: інтелектуальні мапи, інтерактивні вправи learningapps тощо.
67. Використання контрольних-оцінюючих інформаційних технологій навчання на уроках суспільствознавчих дисциплін.
68. Застосування дидактичних ігрових методів навчання на уроках суспільствознавчих дисциплін з використанням інформаційно-комунікаційних технологій: Mind Maps (карти пам'яті),
69. Застосування дидактичних ігрових методів навчання на уроках суспільствознавчих дисциплін з використанням інформаційно-комунікаційних технологій: створення ігрових кросвордів та ребусів, колажів, тегів термінів тощо.

70. Поширені веб-ресурси для дистанційного навчання з суспільствознавчих дисциплін (платформи: Google Classroom, Google Meet, Moodle, Zoom, Skype тощо).
71. Урізноманітнення уроків із суспільствознавчих дисциплін за допомогою інтерактивних завдань (learningapps, kahoot, wordwall, quizlet тощо.)
72. Використання ІКТ у дослідницькій діяльності учнів.
73. Особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання суспільствознавчих дисциплін на різних етапах навчання.
74. Підготовка до уроку суспільствознавчих дисциплін. Сервіс Canva для оформлення якісного і різноманітного візуального контенту (комікси, інфографіка, логотипи, презентації, генератор мемів).
75. Залучення ІКТ до навчальних проєктів. Проведення віртуальної зустрічі із представниками професій. Профорієнтаційна робота вчителя.